

NIEOBACZENIE (21) sb n

W pisowni łącznej (20), w rozłącznej (1); -enie (20), -enie (1).

Pierwsze i drugie e oraz o jasne; końcowe e z tekstów nie oznaczających é; -å- (19), -a- (2); -a- MurzNT; -å- : -a- BibRadz (1:1).

sg N nieobaczeni(e) (1). ◇ G nieobaczenia (14); -å (12), -a (2) MurzNT, GliczKsiąż. ◇ A nieobaczeni(e) (1). ◇ I nieobaczeniem (3); -ém (1), -(e)m (2). ◇ L nieobaczeniu (2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. s.v. obaczać (w tym 1 r. błędnie: niebacznie).

I. Rzeczownik od „nie obaczyć” (19) :

1. Niedostrzeżenie, przeoczenie (2) :

Wyrażenie przyimkowe: »z nieobaczenia« (2): A wždy tego [tj. że Chrystus jest Mesjaszem] nie mogły obaczyć ony flepe oczy nędzników tych [...]. A thák s tego nieobaczenia z gołą mu odpowiedział oni mędrkowie: Iż my ináčzej o tym Krístufie nie wiemy/ o kthorym nas pytałz/ iedno iż obiecany ielt/ iż miał być synem Dawidowym RejPos 231; [BibRadz Deut 19/4 (Linde)].

~ z nieobaczenia czego (1): Bom ia nápiłał prosto/ wierzcie Ewán-ielionowi. Nie znieobaczenia Słowká Greckiego EN/ ále żebych tak znáčniey sámę rzecz wyráził (marg) [...] Bo tam w Grecłkiem nie eis to Euangelion/ ale en to Euangelio. (-) BudNT przedm d. ~

2. Nierozwaga; brak zastanowienia, niezdawanie sobie sprawy ze złych skutków swego postępowania (10) : rozważnemu człowiekowi pilnie trzeba obacząć/ y co od kogo bierze/ y co też prze kogo czyni/ bo więcz w tym nieobaczeniu bárzo sie rádo vnoší nieobaczące przyrodzenie náłze. RejZwierc 99v.

nieobaczenie czyje [w tym: pron poss (4), G sb (1)] (5): náwrócałz ku temu vznaniu śwemu káždego/ [...] vpominájącz nas łáfkáwie s káždego nieobaczenia náłzego RejPos 172v. Cf Wyrażenia przyimkowe.

Wyrażenia przyimkowe: »z nieobaczenia« (5):

~ z nieobaczenia czyjego (3): A gdzyeby ktore vpádło z nieobaczenia śwego/ iuż mamy więtlzą łpráwiedliwość niż oni Fárizeuřzowie zakonu fthárego RejPos 181v, 109v; RejZwierc 43.

W połączeniu szeregowym (1): Boć iedno ná takie to święte miłofierdzye iego ielt łpráwione y wywołáne/ kthorzy z nieobaczenia/ z wypadku/ á s krewkości przeřtępuią ten zakon RejPos 180.

Szereg: »głupością a z nieobaczenia« (1): Ale yáko w inřlych rzeczách człowiek głupoćyą á z nyeobaczenyá podknął sie/ tak theż [...] GliczKsiąż F. ~

»za nieobaczeniem« = improve JanStat (2):

~ za nieobaczeniem czyim (1): w ktory [niedostatek] był człowiek przyřzedł zá nie obaczeniem Epimetheuřzá GórnRozm N3.

W połączeniu szeregowym (1): y z nich [przywilejów, uchwał, sądów] nam y potomkom náłzym y Zakonowi nie przez obłędliwość/ nie [!] zá przymuřzeniem/ áni zá nieobaczeniem/ ále wolnie/ łwobodnie/ y z pewnéy wiadomości ná wieki zřtępuiemy SarnStat 1089. ~

a. Niewiedza [czyja o czym] (1) : áby sie był nędzny człowiek nie vwikłał iákim nieobaczeniem łwoim/ o tey świętey fwiátłości iego. RejPos 338.

3. Nieuwaga; działanie przypadkowe (7) :

nieobaczenie czyje (1): Trzecia lepak przyczyná omyłek y fałszu w Nowem testámenćie/ iełt [...] nieobaczenie Tłumáčow/ ktorzy z Greckiego ięzyká ná Lácínki/ ábo ná Słowieńki/ y ná ine przekládáiąc/ czálem się teź/ iáko ludzie/ omyłáli *BudNT przedm c*.

Wyrażenie przyimkowe: »z nieobaczenia« = *ignoranter PolAnt* (6): dobry łędziá znieobaczenia źle ofádzi/ mądry czowiek [!] głupie łobie pocznie/ cnotliwy niedobrze poštápy/ iako wżyćscy by nálepřzy maią fwé oblędliwoćci *MurzNT* 61; Aby lie tám vćiekał męžoboycá/ ktorzyby kogo z nieobaczenia zabił *BibRadz Deut* 4/42, 19 *arg*.

~ *W przeciwstawieniach*: »z nieobaczenia ... umyślnie, z chęćci« (2): więcey się niektórym ninieyźnym dziwuię/ ktorzy nie znieobaczenia/ ale vmyślnie pińmo święte przekládáiąc fałzuią *BudNT przedm c2*; iełlibym kędy łowkiem ktorym ofobę I. M. nie z chęćci/ ále z nieobaczenia/ iáko prořtak głupi á nie Logik obráził *CzechEp* 427.

Szereg: »z niechceniá abo z nieobaczenia« (1): Albo tákież łáfiádek álbo kto inřzy iź mi co z niechceniá ábo z nieobaczenia vćzyni/ á iuź wnet łiodłáć? *RejZwierc* 80v. ~

II. Rzeczownik od „nie obaczyć się”: *brak opamięćtania w grzechu* [czyje: *G sb* (1), *pron poss* (1)] (2): [Bóg] długo oczekawa obaczenia onego łercá nędznego. Ale gdy teź zálię poczekáć nie może/ tedy teź o nim pińmo powieda/ iź iáko długo czeka vznánia/ thák teź zálię długo vřpokoić lie nie może rozniewánie iego/ iełliże cie ták záłćtanie w tim márnym nieobaczeniu twoim. *RejPos* 172v.

Wyrażenie przyimkowe: »prze nieobaczenie« (1): iáką tu miłóćciwy Pan pieczá mieć raczył/ áby żadney rzeczy nie przepátrzył/ ktoraby byłá potrzebna człowieczemu zbáwieniu/ áby thego nędzny człowiek prze nieobaczenie człowieczey krewkoćci márnie nie łtráćił *RejPos* 129v.

Synonimy: **I. 2.** *nieostroźnoć, nieroztropnoć, niewiádomoć.*

Cf **NIEOBACZNIE, NIEOBACZNOŚĆ, OBACZENIE, ZNIEOBACZKA**